

ZADANIE

Dla I klasy liceum z B20

1. Metryczka zadania

Oznaczenie zadania (numer)	Zakres materiału (wg podstawy programowej)	Szacowana łatwość (w skali: b. łatwe, łatwe, średniotrudne, trudne, b. trudne)	Maksymalna liczba punktów	Szacowany czas potrzebny na rozwiązanie (w min.)
B20-6	7.4	trudne	4	15

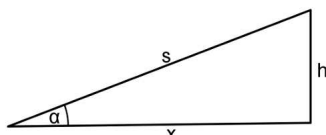
2. Treść zadania

Przy drodze stoi znak A-23 wraz z umieszczoną pod nim tabliczką T-9. Informacje te ostrzegają kierowcę o 8-procentowym wzniesieniu drogi.

- A. Wiedząc, że 0,08 jest wartością sinusa kąta nachylenia drogi oblicz na jaką wysokość wjedzie samochód po przejechaniu 120 metrów.
- B. Wiedząc, że liczba 0,08 może być również rozumiana jako tangens kąta wzniesienia drogi na jej odcinku opisanym w podpunkcie A zadania, oblicz odległość w poziomie między początkiem i końcem odcinka o którym mowa w podpunkcie A.

3. Modelowe rozwiązanie (jeżeli istnieją różne sposoby rozwiązania to przynajmniej komentarz w tej kwestii)

- A. Niech s będzie drogą przebytą przez pojazd, h oznacza wysokość na jaką wznosi się droga, zaś x odcinek między początkiem i końcem trasy mierzony w poziomie (por. rys.).

Zauważmy, że zawarta na znaku informacja może być rozumiana w następujący sposób: iloraz wysokości h wzniesienia drogi i długości s wznoszącej się drogi równa się 0,08. Iloraz ten jest sinusem kąta wzniesienia tej drogi. Oznaczmy przez α miarę tego kąta wynoszącą w zadaniu około $4,5^\circ$. Niech h oznacza wysokość, na którą wznosi się odcinek rozważanej drogi. Wtedy $\sin \alpha = \frac{h}{s}$. Zatem $h = 120 \sin \alpha = 120 \cdot 0,08 = 9,6$.

Odpowiedź. Na rozważanym odcinku droga wznosi się na wysokość 9,6 m.

- B. Dla małego kąta α zachodzi $\sin \alpha \approx \tan \alpha$. Dlatego informację na znaku (A-23) można odczytać jako iloraz wysokości h , na jaką wznosi się droga na danym odcinku jazdy i odległości x między początkiem i końcem rozważanej trasy (por. rys.). Zatem $\tan \alpha = \frac{h}{x}$. Z danych oraz wyniku z podpunktu A tego zadania mamy $x = \frac{h}{\tan \alpha} = h \cdot \text{ctg } \alpha$. Wstawiając dane liczbowe dostajemy $x = 9,6 \cdot 12,5 = 120$.

Odpowiedź. Szukana odległość wynosi 120 m. Może to być zaskakoczeniem, ale zauważmy, że jest tak z dwóch powodów. Po pierwsze kąt wzniesienia jest niewielki, a po drugie posługujemy się wartościami przybliżonymi, a nie dokładnymi.

4. Schemat oceniania

podpunkt	modelowe etapy rozwiązania zadania	liczba punktów
A	analiza tematu zadania (zapisanie danych i szukanych oraz sporządzenie rysunku)	1
	przeprowadzenie obliczeń i sformułowanie odpowiedzi	1
B	analiza tematu zadania (zapisanie danych i szukanych oraz sporządzenie rysunku)	1
	przeprowadzenie obliczeń i sformułowanie odpowiedzi	1

5. Propozycje wykorzystania (na lekcji, praca domowa, zadanie dodatkowe, zadanie powtórkowe, praca samodzielna, materiały do MOODL-a itp.)

na lekcji, materiały do MOODL-a